

REFERAT Landdistriktsudvalget (2018-2021) d. 13-08-2019

Mødedato Tirsdag d. 13. august 2019 kl. 17:00

Mødested M5 Rådhuset/Møldrup

Mødedeltagere Mette Nielsen, Martin Sanderhoff, Peter Juhl, Elo Nielsen, Kim Dongsgaard, Kurt Johansen, Johannes Vesterby

Indholdsfortegnelse

Analyse af mødesteder.....	3
Budgetopfølgning pr. 30. juni 2019.....	6
Kommende strategiske indsatsområder - forberedelse af temadag.....	9
Det videre arbejde med Sammenhængsmodellen.....	12
Årets Lokalområde 2019 - udpegning af nominerede.....	14
Evaluering af initiativet vedr. talerør og samarbejdsaftaler.....	16
Evaluering af kurser for ildsjæle i foråret 2019.....	18
Besøg ved Møldrups områdefornyelse.....	20
Mødeliste Landdistriktsudvalget (fast punkt).....	22
Meddelelser og gensidig orientering.....	24

Punkt 1: Analyse af mødesteder

19/27701

Resume

Landdistriktsudvalget har anmodet om en analyse af forsamlingshusene med fokus på disses betydning og muligheden for at fremtidssikre disse som ramme om stærke fællesskaber i Viborg Kommunes landdistrikter. Analysen inddrager resultaterne fra Kultur- og Fritidsudvalgets analyse af mindre lokale kulturelle aktivitetssteder/kulturhuse.

Indstilling

Direktøren for Kultur & Udvikling indstiller,

1. at analysen og fremtidige perspektiver drøftes

Beslutning i Landdistriktsudvalget den 13-08-2019

Landdistriktsudvalget drøftede analysen.

Udvalget ønsker at styrke det lokale sammenhold og lokalområdernes bæredygtighed ved at samle ressourcer, f.eks. økonomi, lokaler, aktiviteter og mennesker. Udvalget vil invitere udvalgte lokalområder til en nærmere drøftelse af mulighederne. Indsatsen skal ske i et koordineret fællesskab mellem Landdistriktsudvalget og Kultur- og Fritidsudvalget.

Sagsfremstilling

Historik

Intet

Inddragelse og høring

I det videre arbejde med analysen skal der ske inddragelse af relevante aktører. Der peges på mulige elementer heri i bilagene.

Beskrivelse

Mødesteder har afgørende betydning for borgerne ikke mindst i de mindre byer og landsbyer, som ramme om fællesskab og frivillighed og oplevelser af mange slags fra de kulturelle over læring til underholdning. Understøttelse og udvikling af mødesteder er derfor en kerneopgave for Landdistriktsudvalget, og ligeledes væsentlige for Kultur – og Fritidsudvalget, som mulig ramme om kulturelle aktiviteter.

En evaluering fra Lokale- og Anlægsfonden viser, at behovet for renovering er stort blandt danske forsamlingshuse, og de er fyldt med gamle traditioner, som kan være svære at bryde. Evalueringen peger på, at det kræver en nytænkning af aktiviteterne, en modernisering af rammerne og en anden organisering i dagligdagen, hvis forsamlingshuset skal overleve i dag. Noget af det, som fonden arbejder med, er, at små lokalsamfund har svært ved at opretholde drift og dynamik. Kan de supplere hinanden ved at dele faciliteter til fritidsliv frem for at bygge nyt og konkurrere? Og kan forsamlingshuset understøtte nye aktivitetstrends, hvor byrum og natur bruges på en anden måde.

Realdania har sammen med bl.a. Lokale- og Anlægsfonden afsat 50 mio. kr. til kampagnen Mødestedet, hvor landsbyklynger over hele landet kan få støtte til at udvikle et bedre mødested i klyngen. Projekter skal leve op til en række kriterier bl.a. at fremme nye fællesskaber og fritidsliv, styrke lokalt samarbejde og skabe synergi imellem klyngernes landsbyer og bidrage til en bæredygtig drift i klynge og kommune, f.eks. ved at erstatte eller optimere eksisterende faciliteter.

Dette fokus på bæredygtighed peger hen mod byrådets sammenhængsmodel. Centralt i den model er også målsætningen om vækst i alle lokalsamfund over 200 indbyggere. En forudsætning for dette er bl.a., at lokalsamfundene er gode bosætningsområder, og det understøttes af gode fællesskaber. Gode fællesskaber skabes bl.a. af stærke og velfungerende mødesteder.

Landdistriktsudvalget har drøftet betydningen af mødesteder ved flere lejligheder, startende i efteråret 2018 i forbindelse med opsamling på borgermøder og studieturen til Friesland, hvor et multihus blev besøgt, samt i forbindelse med bevilling af midler til forsamlingshusene. Senest brugte landdistriktsudvalget tilskud til forsamlingshuse på plankonferencen som et bud på et initiativ, der kan virke i forhold til en række målsætninger i byrådets sammenhængsmodel.

På den baggrund har Landdistriktsudvalget ønsket en analyse af forsamlingshusene. Analysen (bilag 1) inddrager resultaterne fra Kultur- og Fritidsudvalgets analyse af kulturhusene.

Til mødet i Kultur- og Fritidsudvalget den 4. juni 2019, [sag 1](#) var der udarbejdet en analyse af kulturhusene, med følgende elementer:

- Kortlægning af ejerforhold, aktiviteter m.v. (bilag 2)
- Bygningernes stand og renoveringsbehov (bilag 3)
- Sammenhæng med andre faciliteter i lokalområdet (bilag 4)
-

Af beslutningen fremgår, at Kultur- og Fritidsudvalget drøftede sagen og besluttede at sagen drøftes på fællesmøde med Landdistriktsudvalget. Udvalget tilkendegiver, at der i det videre arbejde skal være fokus på at udnytte m2 og ressourcer optimalt. Dermed kan sikres bæredygtige institutioner. Derudover skal der være fokus på, at evt. proces skal have fokus på mest mulig borgerinddragelse.

Analysen af kommunens forsamlingshuse belyser følgende elementer:

- Husenes betydning for lokalområdet (bilag 5)
- Bygningens stand og renoveringsbehov (bilag 6)
- Økonomiske forhold – tilskud, kommende udgifter til renovering m.v. (bilag 7)
- Oversigt over forsamlingshuse og andre mødesteder i lokalområderne (bilag 8)

Ovenstående analyser skaber grundlag for drøftelser af:

- Kan vi styrke indholdet i mødestederne og derved skabe endnu bedre rammer for udvikling i kommunens mindre byer og landsbyer?
- Kræver det en prioritering af kommunale midler til forsamlings- og kulturhuse, og hvilket grundlag kan vi skabe for det?
- Kan de ressourcer, som henholdsvis Kultur- og Fritidsudvalget og Landdistriktsudvalget har, kombineres bedre? (fx de aktiviteter KFU understøtter gennem ”Kultur i hele kommunen” og biblioteker og LDUs midler til forsamlingshusene)
- Kan de ressourcer man lokalt har kombineres bedre? (fx menneskelige i forhold til bestyrelser m.v. og forskellige huse)

Og ikke mindst hvordan husenes bestyrelser og borgerne i lokalsamfundene kan inddrages i disse drøftelser, kvalificere analyserne og formulere fremadrettede perspektiver.

For Landdistriktsudvalget er analysen også væsentlig i forlængelse af tidligere drøftelser af prioritering af midler til området.

Alternativer

Intet

Tidsperspektiv

Intet

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet

Juridiske og planmæssige forhold

Intet

Bilag

Analyse af mødesteder

Kulturanalyse - Kortlægning af ejerforhold, aktiviteter m.v.

Kulturanalyse - Bygningernes stand og renoveringsbehov

Kulturanalyse - Sammenhæng med andre faciliteter i lokalområdet

Forsamlingshusanalyse - Husenes betydning for lokalområdet

Forsamlingshusanalyse - Bygningsstand og renoveringsbehov

Forsamlingshusanalyse - Økonomiske forhold - tilskud, kommende udgifter til renovering m.v.

Forsamlingshusanalyse - Oversigt over forsamlingshuse og andre mødesteder i lokalområderne

Punkt 2: Budgetopfølgning pr. 30. juni 2019

19/10401

Resume

Alle udvalg udarbejder 3 gange årligt en budgetopfølgning hhv. 31. marts, 30. juni og 30. sept. Udvalgenes opfølgninger samles efterfølgende i en fælles sag, der forelægges Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet. I denne fælles sag kan det ses, om der forventes økonomisk balance for hele Viborg Kommunes regnskab.

I denne sag er det forventede regnskabsresultat for Landdistriktsudvalgets ansvarsområder opgjort pr. 30. juni 2019 og sammenholdt med det oprindelige og det korrigerede budget.

Indstilling

Direktøren for Kultur & Udvikling foreslår, at Landdistriktsudvalget indstiller til Byrådet (via en samlet sag for alle udvalg, som udarbejdes af Økonomi),

1. at budgetopfølgningen pr. 30. juni 2019 godkendes.

Beslutning i Landdistriktsudvalget den 13-08-2019

Landdistriktsudvalget godkendte budgetopfølgningen.

Sagsfremstilling

Historik

Intet

Inddragelse og høring

Intet

Beskrivelse

I den efterfølgende tabel 1 er det forventede regnskabsresultat for Landdistriktsudvalgets ansvarsområder opgjort pr. 30. juni 2019 og sammenholdt med både det oprindelige og det korrigerede budget.

I sagsfremstillingen er alene redegjort for de væsentligste forventede afvigelser i forhold til udvalgets korrigerede budget, der er det aktuelle budget, som udvalget kan disponere inden for.

Det korrigerede budget er det oprindelige budget korrigeret for eventuelle omplaceringer og tillægsbevillinger - herunder overførsler af uforbrugte budgetbeløb fra 2018.

Økonomi- og Erhvervsudvalget blev på mødet den 19. juni 2019 ([sag nr. 30](#)) forelagt en ekstra prognose for forventet regnskab 2019, som viste, at Viborg Kommune fortsat er på vej til at overskride sin serviceramme med ca. 43 mio. kr. Kommunen risikerer derved at få en økonomisk straf af Staten i samme størrelsesorden, da det er sandsynligt, at kommunerne samlet set overskrider servicerammen i 2019. For at undgå en økonomisk straf og samtidigt sikre, at de decentrale enheder kan bevare deres overførte midler, har Økonomi- og Erhvervsudvalget besluttet at henstille til alle budgetansvarlige, at der udvises økonomisk tilbageholdenhed resten af året. Det kan de budgetansvarlige fx gøre ved at udskyde større indkøb og investeringer på driftsbudgettet omkring årsskiftet til 2020, og ved at udskyde genbesættelse af ledige stillinger/nyansættelser i det omfang, at det er muligt. Foruden dette initiativ er det besluttet, at den administrative organisation skal vente med at bruge overførte midler til 2020. I forbindelse med den næste budgetopfølgning pr. 30. september 2019 vil de budgetansvarlige blive bedt om at indregne deres bidrag i det forventede regnskab.

Mio. kr. (minus = indtægter)	Budget	Forventet regnskab	Forventet afvigelse
---------------------------------	--------	-----------------------	---------------------

	Oprindeligt	Korrigeret	30. juni	I forhold til oprindeligt budget (kol 1)	I forhold korr.budget (kol. 2)	Forskel på forv. regnskab 31.03 og 30.06 (minus = mindredg. pr. 30.06)
	1	2	3	4	5	6
Drift						
Serviceudgifter	2,5	3,0	1,9	-0,6	-1,0	-0,9
Landdistrikter	2,5	3,0	1,9	-0,6	-1,0	-0,9
Serviceudgifter i alt	2,5	3,0	1,9	-0,6	-1,0	-0,9
Anlæg						
Anlæg, skattefinansieret	8,0	18,8	17,4	9,5	-1,3	2,4
Drift og anlæg i alt	10,5	21,7	19,4	8,9	-2,4	1,5

Tabel 1

KONKLUSION

Overordnet set viser resultatet pr. 30. juni et forventet mindreforbrug på 1 mio.kr. på driftsbudgettet. Det korrigerede budget indeholder overførsler fra 2018 på knap 0,5 mio. kr., som blev overført til kontoen Landdistriktets dispositionssum. Dispositionssummen har således i 2019 et budget på 1,4 mio. kr., hvoraf ca. 0,9 mio. kr. ikke er disponeret. Knap 0,1 mio. kr. af det forventede mindreforbrug vedrører refusion af tilskudsmoms på forsamlingshusområdet.

ANLÆG

Der forventes et mindreforbrug på anlæg på 1,3 mio. kr. primært på grund af tidsforskydninger på flere af projekterne. En mere detaljeret redegørelse for afvigelser kan ses i bilag 1.

Økonomi- og Erhvervsudvalget besluttede på mødet den 14. juni 2017 ([sag nr. 4](#)), at udvalgene i forbindelse med hver af de kvartalsvise budgetopfølgninger udarbejder oversigt over det forventede tidsforløb for de største anlægsprojekter. Da materialet vedr. tidsplanerne er udarbejdet både til brug for budgetopfølgningen i 2019 og budgetlægningen i 2020-2023 er der medtaget alle projekter med basisbudgetter i 2020-2023 samt de største projekter med beløb i 2019 (over 2 mio. kr. efter overførsler). De forventede tidsforløb for Landdistriktsudvalgets projekter er vedlagt som bilag nr. 2.

Alternativer

Intet

Tidsperspektiv

Intet

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet

Juridiske og planmæssige forhold

Intet

Bilag

LDU - Detaljeret forklaring på afvigelser 30.06.2019

LDU Tidsplaner anlæg

Punkt 3: Kommende strategiske indsatsområder - forberedelse af temadag

18/32426

Resume

Landdistriktsudvalget skal drøfte kommende strategiske indsatsområder, som optakt til temadag den 26. september 2019 og det kommende års øvrige mødeaktiviteter. Drøftelsen tager udgangspunkt i byrådets sammenhængsmodel og landdistriktsudvalgets opgaver, som de er beskrevet i styrelsesvedtægten.

Indstilling

Direktøren for Kultur & Udvikling indstiller,

1. at det fastlægges, hvilke strategiske indsatsområder, der skal drøftes på temadagen,
2. at sted for afholdelse af temadag fastlægges.

Beslutning i Landdistriktsudvalget den 13-08-2019

Landdistriktsudvalget fastlagde strategiske indsatsområder til drøftelse på temadagen og besluttede, at dagen skal afholdes i Skals-området.

Sagsfremstilling

Historik

Landdistriktsudvalget indledte drøftelsen af kommende prioriterede indsatsområder på mødet den 4. juni 2019, [sag 8](#), hvor det blev besluttet at genoptage drøftelsen på møde i august og efterfølgende drøfte de udvalgte emner på en temadag. Som mulige emner blev bl.a. peget på finansiering og mobilitet i landdistrikterne.

Landdistriktsudvalget besluttede på sit møde 8. januar, sag 3, at den borgerinddragende del af fremtidige møder skal være en kombination af forskellige former bl.a. temamøder og besøg.

På den baggrund godkendte udvalget den 29. januar 2019 en overordnet plan, [sag 4](#), som imidlertid pga. fællesmøder mv. justeres. Temaer er endnu ikke udpeget.

Inddragelse og høring

Intet

Beskrivelse

På baggrund af udvalgets meldinger på mødet den 4. juni 2019 om finansiering er formand for Landdistrikternes Fællesråd, Steffen Damsgård inviteret til udvalgets temadag. Steffen Damsgård kan bidrage med status på den landspolitiske scene, også i forlængelse af, at problemstillingen er nævnt i det forståelsespapir, som regeringen hviler på. Herfra kan også fås gode eksempler på samarbejder med lokale pengeinstitutter. Begge dele kan indgå i drøftelsen af Landdistriktsudvalgets handlemuligheder fremadrettet.

Derudover kan temadagen indeholde:

- Stillingtagen til hvilke emner der skal arbejde med på hvilken form det kommende år. Evt. udvælges 2-3 emner, som skal drøftes indledningsvist på temamøde i udvalget, hvorefter borgerne inviteres ind til drøftelse heraf. Andre emner kan egne sig til at starte med udvalgets egne drøftelser og formulering af initiativer.
- Uddybende drøftelse af yderligere indholdsmæssige emner, jf. listen nedenfor.

På tværs af de indholdsmæssige emner, kan det være relevant på temadagen at drøfte udvalgets rolle og arbejdsform. Udvalget har opsamlet viden og iværksat en række initiativer, jf. opsamlingen nedenfor. Vil udvalget fremover være mere dagsordenssættende i Viborgs lokalområder eller skal initiativerne fortsat primært vokse nedefra? En supplerende rolle kan både tænkes på initiativ niveau og på de mere overordnede linjer som i eksemplet med at organisere debatter under Snapsting.

Indholdsmæssige emner

Af styrelsesvedtægten fremgår, at Landdistriktsudvalget har til formål at understøtte bæredygtig udvikling i lokalsamfundene i samarbejde med de enkelte lokalområder og herigennem styrke og udvikle det lokale demokrati og herunder borgerinddragelse, værdien af lokale styrkepositioner, ildsjæle og aktive borgere.

Der gives en kort status for de emner, som udvalget prioriterede i forbindelse med den indledende drøftelse af sammenhængsmodellen, i sammenhæng med de emner som blev drøftet på mødet i juni:

1. Sikre et decentralt serviceniveau, offentligt og privat
2. Øge salget af grunde, og tidssvarende og attraktive boliger
3. Markedsføring af områderne – bosætning og lokal turisme
4. Borgerdrevne Lokale Udviklingsplaner og borgerinddragelse
5. Fremme klynger og nye samarbejdsformer, også internt fx via mødesteder
6. Styrket lokal infrastruktur
7. Øge frivillighed lokalt – og dermed fællesskab

Der kobles til beskrivelsen i styrelsesvedtægten (i parentes) og mulige perspektiver på baggrund af udvalgets tidligere drøftelser.

Sikring af et decentralt serviceniveau udfoldes ikke separat. De andre indsatsområder kan påvirke dette gennem alternative løsninger som forsøg med et fremtidens forsamlingshus, hvor en lang række funktioner samtænkes eller der kan tænkes i nye måder at sikre adgang til indkøbsmuligheder fx samkørsel.

2. Øge salget af grunde, og tidssvarende og attraktive boliger
Henvendelse til Økonomi- og Erhvervsudvalget om markedsføring af kommunale grunde.
Principper for almene boliger understreger, at byrådet ”vil være proaktiv i byplanlægningen i hele Viborg Kommune i forhold til behov og placering af mindre boliger”.
Indsats i forhold til finansiering af fast ejendom i landdistrikterne.

Perspektiver:

Udbrede gode eksempler på etablering af nye/alternative boliger i landdistrikterne.
Yderligere indsats i forhold til finansiering af fast ejendom i landdistrikterne.

3. Markedsføring af områderne – bosætning og lokal turisme

Gennemført:

Fokus på landsbyerne under Snapsting 2019, ”I landsbyerne lader vi op”.
Sammenhæng med salg af grunde.

Perspektiver:

Gennemførelse af markedsføringsstrategi i forlængelse af henvendelsen til Økonomi- og Erhvervsudvalget.
Kombineret bosætnings- og turismeindsats, i samspil med VibLands arbejde med turist i egen kommune.
Understøtte at det unikke ved hver landsby/gruppe af landsbyer identificeres, som forudsætning for ovenstående perspektiver.

4. Borgerdrevne lokale udviklingsplaner og borgerinddragelse (strategi for borgerinddragelse i det lokale demokrati)

Gennemført:

Afholdelse af borgermøder. Forslag om at udvikle nye måder hvorpå borgerne kan inddrages i dialog med udvalget.
Konceptet for Borgerdrevne Lokale Udviklingsplaner er udviklet i dialog med borgerne og er et konkret bud på borgerinddragelse i lokalsamfundenes egen udvikling. De første planer er næsten i mål.

Mulige perspektiver:

Konkretisering af mødeformer, der inddrager borgernes viden og engagement.
Landdistriktsudvalget kan facilitere debatter fx under Snapsting.
Forsøg med styrket lokal medbestemmelse i forhold til de kommunale ressourcer, der anvendes lokalt.
Videreudvikle lokale udviklingsplaner, så flere temaer fx sundhed indgår.
Videreudvikling af områdefornyelse.

5. Fremme klynger og nye samarbejdsformer, også internt fx via mødesteder

Gennemført:

Initiativ vedr. talerør.

(Indledende) analyse af mødesteder.

Landsbypedeller blev inddraget som emne på landdistriktskonferencen.

Mulige perspektiver:

Yderligere fokus på talerør/interne samarbejder. Forskellige organiseringsformer internt i landsbyerne kan udfoldes til inspiration for andre.

Understøttelse af klyngedannelse.

Styrke mødesteder.

Fokus på landsbyernes indre liv, med udgangspunkt i sammenhængsmodellen fx sundhed- og bevægelse.

6. Styrket lokal infrastruktur

Udvalget har indledningsvist drøftet behovet for at nytænke transport til, fra og internt i landdistrikterne, herunder er peget på cykelstier, også som basis for bevægelse. Evt. videre arbejde med emnet skal ske i samspil med Teknisk Udvalg. Da Landdistriktsudvalget specifikt pegede på emnet på seneste møde er der i bilaget yderligere oplysninger og inspiration til videre arbejde.

7. Øge frivillighed lokalt – og dermed fællesskab

Gennemført:

Årets Lokalområde er tilpasset med fokus på vækst

To nye priser er foreslået: Årets Ildsjæl og Årets Initiativ.

Kurser for ildsjæle gennemført.

Frivillighed er udvalgt som et særligt indsatsområde i forbindelse med udmøntning af sammenhængsmodellen

Perspektiver:

Sammenhæng med styrkelse af mødesteder.

Vækst

Udvalget har helt overordnet sat fokus på vækst i alle lokalsamfund over 200 indbyggere. Vækst i befolkningstal hænger delvist sammen med antal arbejdspladser. Udvalget kan derfor vælge at sætte fokus på handel og erhverv i landdistrikterne, herunder andre måder at drive dagligvarehandel på. Viborg Egnens Erhvervsråd har endvidere peget på et evt. behov for at sætte fokus på generationsskifte for virksomheder i landdistrikterne.

Supplerende til ovenstående har udvalget specifikt peget på finansiering og mobilitet som væsentlige temaer. Bilaget indeholder supplerende oplysninger om mobilitet til evt. inspiration for videre arbejde hermed i samspil med Teknisk Udvalg, på temadagen kan forvaltningen give yderligere oplysninger, herunder status på de forsøg, der er gennemført i Viborg Kommune.

Alternativer

Intet

Tidsperspektiv

Intet

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet

Juridiske og planmæssige forhold

Intet

Bilag

Baggrundsinformation om mobilitet

Punkt 4: Det videre arbejde med Sammenhængsmodellen

18/50118

Resume

Alle fagudvalgene, herunder Landdistriktsudvalget, drøfter, hvordan udvalget arbejder videre med at understøtte styringsmodellens målsætninger, herunder hvordan der kan samarbejdes med de øvrige fagudvalg.

Indstilling

Direktøren for Kultur & Udvikling foreslår,

1. at udvalget drøfter det videre arbejde med at understøtte Sammenhængsmodellens målsætning og hvordan man kan samarbejde med de øvrige fagudvalg,

2. at drøftelsen indgår i temadag den 26. september 2019

Beslutning i Landdistriktsudvalget den 13-08-2019

Landdistriktsudvalget drøftede det videre arbejde med sammenhængsmodellen og besluttede at genoptage drøftelsen på udvalgets temadag.

Sagsfremstilling

Historik

Efter byrådets godkendelse af Sammenhængsmodellen den 18. december 2018 ([sag nr. 36](#)) drøftede de enkelte fagudvalg, hvilke handlinger og initiativer som kan understøtte Sammenhængsmodellens målsætninger. Dette blev præsenteret af den enkelte udvalgsformand på byrådets plankonference den 11.-12. april 2019.

På dette grundlag godkendte byrådet den 22. maj 2019 ([sag nr. 26](#)) den videre proces, herunder at forvaltningen i såkaldte ”Sammenhængslaboratorier” arbejder videre med følgende fire områder:

- Bæredygtighed/klima

Fokus på at finde de indsatser, der giver mest for pengene i forhold til den grønne omstilling i Viborg Kommune.

- Frivillighed i civilsamfundet og på institutioner

Fokus på at øge omfanget af frivillighed i kommunale institutioner.

- Flere uddannelser og flere uddannelsessøgende – eksempelvis ”Karriereby Viborg”

Fokus på at få øget antallet af studiejobs og praktikpladser.

- Sundhed

Fokus på hvilke indsatser bidrager bedst til, at flest mulige borgere i Viborg Kommune er fysisk aktive.

Herudover har direktionen med baggrund i Sammenhængsmodellen igangsat to indsatser – som også orienteret om på plankonferencen – omhandlende Den Kommunale Ungeindsats (KUI) og Ellekonebakken.

Inddragelse og høring

Intet

Beskrivelse

På plankonferencen blev der gjort status på fagudvalgenes arbejde med at understøtte Sammenhængsmodellens målsætninger. Fagudvalgene har udvalgt nogle af Sammenhængsmodellens 21 målsætninger, som de særligt vil arbejde videre med i forhold til at pege på handlinger og initiativer, som kan understøtte disse mål. En opsamling af, hvilke målsætninger de enkelte udvalg arbejder med er vist i bilag nr. 1.

Som det fremgår af opsamlingen, så er der mindst ét udvalg, som arbejder med hver enkelt af de 21 målsætninger, og med enkelte undtagelser så er der minimum to udvalg, som arbejder med den samme målsætning.

Det foreslås, at udvalget på denne baggrund drøfter egne initiativer og handlinger, og hvordan man kan samarbejde med et eller flere af de øvrige fagudvalg.

Drøftelsen foreslås at foregå på temadag den 26. september 2019. Programmet for temadagen drøftes, sag 4.

Drøftelserne kan tage udgangspunkt i drøftelsen på mødet den 26. februar 2019, [sag 4](#) og drøftelsen den 26. marts 2019, [sag 5](#), som blev sammenfattet i landdistriktsudvalgets oplæg på plankonferencen. Oplægget vedlægges.

Alternativer

Intet

Tidsperspektiv

Initiativer og handlinger som kan understøtte Sammenhængsmodellens målsætninger drøftes løbende.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet

Juridiske og planmæssige forhold

Intet

Bilag

Fagudvalgenes arbejde med initiativer og handlinger der understøtter målene i Sammenhængsmodellen

Oplæg til Plankonferencen

Punkt 5: Årets Lokalområde 2019 - udpegning af nominerede

19/1727

Resume

Siden 2008 er et lokalområde i Viborg Kommune hvert år kåret til "Årets Lokalområde". Landdistriktsudvalget har i 2019 besluttet at sætte særligt fokus på lokalområder, der har taget initiativer, der skal fremme tilflytningen til området. Altså et ændret fokus fra området generelt, til et konkret initiativ. Landdistriktsudvalget udpeger på mødet de lokalområder, der går videre i konkurrencen.

Indstilling

Direktøren for Kultur & Udvikling indstiller,

1.at Landdistriktsudvalget udpeger de tre nominerede til Årets Lokalområde 2019 blandt de indsendte indstillinger.

Beslutning i Landdistriktsudvalget den 13-08-2019

Landdistriktsudvalget besluttede at nominere alle fire lokalområder, da alle på forskelligartet vis har taget initiativ for at opretholde eller øge indbyggertallet. Alle fire områder vil indgå i besøgsrunden, og præmien fordeles med en første præmie på 50.000 kr. og de resterende får 25.000 kr. hver.

I forlængelse af årets runde skal initiativet overordnet evalueres.

Sagsfremstilling

Historik

Årets lokalområde er blevet udpeget hvert år siden 2008. Det er dermed 12. gang konkurrencen afvikles. Tidligere vinderbyer er, i kronologisk rækkefølge: Sundstrup, Havredal, Tange, Rødding, Hvam, Mønsted, Låstrup, Vejrumbro, Løvel, Vammen og Sparkær.

Inddragelse og høring

Intet

Beskrivelse

Landdistriktsudvalget har, som noget nyt, valgt temaet "Tiltrækning af nye tilflyttere" for konkurrencen i 2019. Alle byer, bydele, landsbyer og lokalområder, der har iværksat et initiativ herom, har mulighed for at deltage i konkurrencen ved at indstille sig selv.

Vinderen belønnes med 50.000 kr., mens 2. og 3. pladsen hver modtager 25.000 kr. Præmierne skal benyttes til almennyttige formål i lokalområdet.

Konkurrencen er markedsført via de samme kanaler som de seneste år: pressemeddelelse, separat annonce i Viborg Stifts Folkeblad og alle ugeaviser, radiospots i Radio Viborg, Viborg Kommunes Facebookside og hjemmeside og via mailliste med kontaktpersoner i lokalområderne. Desuden er der indgået aftale med Radio Viborg om omtale inden ansøgningsfrist (og afslutningsvis kåring af vinder i direkte radio ved repræsentant for Landdistriktsudvalget).

Der er i år indkommet fire indstillinger, som hver fremhæver følgende initiativer:

- Bjerregrav: en række egne initiativer over en årrække, der samlet næsten svarer til en områdefornyelse. Fokus på nye boliger. Film og hjemmeside for byen
- Rødkærsbro: områdefornyelse og ny hjemmeside
- Klejtrup: ny borgerplan førte til områdefornyelse, lejeboliger som tiltrækker nye borgere og film
- Løvskaal (nomineret i 2013): samarbejder på tværs med andre mindre byer i området om skole, idræt og børnehave

By Indbyggertal 2014 Indbyggertal 2019 Vækst i procent

Rødkærsgro	1610	1719	6,8
Bjerregrov	430	463	7,7
Klejtrup	889	910	2,4
Løvsfal	163	163	0

Alternativer

I lyset af det begrænsende antal modtagne indstillinger, kan udvalget overveje en anden fordeling af præmien og håndtering af processen.

Tidsperspektiv

Det er planlagt, at Landdistriktsudvalget søndag 1. september 2019 kl. 9.00-15.30 besøger hvert af de tre nominerede lokalområder i 1½ time. Mandag 2. september 2019 afsløres vinderen, og lørdag 7. september 2019 kl. 10.30-11.30 overrækkes præmierne i vinderområdet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Midlerne til initiativet er afsat i budgettet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet

Bilag

Rødkærsgro

Bjerregrov

Løvsfal

Klejtrup

Punkt 6: Evaluering af initiativet vedr. talerør og samarbejdsaftaler

18/24367

Resume

Landdistriktsudvalget igangsatte i oktober 2018 et initiativ vedr. talerør og samarbejdsaftaler mellem lokalområder og kommunen. Med nærværende sag gøres status på initiativet.

Indstilling

Direktøren for Kultur & Udvikling indstiller,

1. at status vedr. etablering af talerør og samarbejdsaftaler drøftes,
2. at initiativet videreføres,
3. at det besluttes, hvis initiativet videreføres, om udbredelsen skal understøttes yderligere og i givet fald hvordan,
4. at det i forlængelse heraf drøftes, om allerede etablerede talerør som genansøger efter et år kan opnå tilskud igen, hvis der redegøres for bl.a., at der har været afholdt det åbne møde for alle borgere, som udvalget lagde vægt på ved etableringen.

Beslutning i Landdistriktsudvalget den 13-08-2019

Landdistriktsudvalget drøftede initiativet, som fortsat bør understøttes. Der ønskes en ny evaluering og opsamling efter yderligere et år.

Sagsfremstilling

Historik

På Landdistriktsudvalgets møde den 30. oktober 2018, [sag 6](#), fastlagde udvalget et koncept for talerør og samarbejdsaftaler. Den 27. november 2018, [sag 3](#), besluttede udvalget, at ordningen skulle evalueres i første halvår 2019.

Inddragelse og høring

Konceptet blev fastlagt i samspil med aktører fra lokalområderne.

Beskrivelse

Initiativet med talerør og samarbejdsaftaler tog sit udgangspunkt i Landdistriktsudvalgets ønske om at styrke og udvikle det lokale demokrati og borgerinddragelse i samarbejde med ildsjæle og aktive borgere. Det lokale engagement er afgørende for udviklingen i lokalområderne, og udvikling sker bedst, hvis alle foreninger, ildsjæle og borgere trækker i samme retning

Såfremt et lokalområde er indstillet på at etablere et talerør og indgå en samarbejdsaftale med kommunen, har talerøret mulighed for at opnå et årligt tilskud. Tilskuddet skal bl.a. anvendes til, at talerøret mindst én gang årligt holder et åbent møde for alle interesserede borgere i lokalområdet.

For eksisterende foreninger, der allerede fungerer som talerør for området, er tilskuddet på 2000 kr. årligt, mens et nyetableret talerør i etableringsåret kan opnå tilskud efter antal indbyggere i det område, talerøret repræsenterer. Det er kun i etableringsåret, at tilskuddet gives efter antal indbyggere, som talerøret dækker. Herefter er det 2.000 kr. årligt, på lige fod med øvrige eksisterende talerør.

Områder der dækker minimum 1000 indbyggere: 10.000 kr.

Områder med 500 - 1000 indbyggere: 7.500 kr.

Områder med 200 - 500 indbyggere: 5.000 kr.

Områder med 50 - 200 indbyggere: 2.500 kr.

Initiativet er annonceret via hjemmesiden viborger.dk og på landdistriktskonferencen.

Der er følgende byer, som har modtaget et tilskud på 2000 kr. som eksisterende forening, hvor der ikke er andre foreninger i byen:

Gullev Borgerforening (januar 2019)

Skelhøje Borgerforening (marts 2019)

Finderup By og Land har modtaget et tilskud på 2.500 kr. (juni 2019)

Finderup By og Land har modtaget opbakning fra byens øvrige foreninger; Kulturhuset og Aktivisterne, til deres status som talerør.

Klejtrup Borgerforening har modtaget tilskud på 7.500 kr. (juni 2019)

Klejtrup Borgerforening har modtaget opbakning fra 20 andre foreninger i byen til at være det samlede talerør

Karup-Kølvrå Byforum har dannet en helt ny forening, som talerør for det samlede område og modtaget et tilskud på 10.000 kr. (maj 2019).

Det er således relativt få byer, der har (ny)organiseret talerør i perioden oktober 2018 til juni 2019. Der er ikke indhentet kommentarer fra de etablerede talerør til denne meget indledende evaluering. Der er ikke konkrete virkninger af initiativet udover de drøftelser, som initiativet kan have givet anledning til.

I forbindelse med drøftelsen i oktober diskuterede udvalget, om initiativet alene skal komme nedefra, om der skal ske egentlig markedsføring eller om initiativet skal understøttes ved at gøre etableringen af et talerør obligatorisk fx ved borgerdrevne lokale udviklingsplaner eller for at opnå støtte fra (nogle af) landdistriktsudvalgets puljer. I denne fase er initiativerne alene vokset nedefra.

Alternativer

Landdistriktsudvalget kan beslutte ikke at videreføre initiativet.

Tidsperspektiv

Intet

Økonomiske forhold og konsekvenser

Tilskud til talerør tages fra Landdistriktsudvalgets dispositionssum.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet

Punkt 7: Evaluering af kurser for ildsjæle i foråret 2019

19/2518

Resume

På opfordring fra bl.a. VibLand besluttede Landdistriktsudvalget at gennemføre en række kurser for ildsjæle i landdistrikterne. Kurserne er nu gennemført og evalueret.

Indstilling

Direktøren for Kultur & Udvikling indstiller,

1. at evalueringen af de afholdte kurser tages til efterretning,
2. at der i efteråret udbydes et kursus i fundraising,
3. at det primo 2020 besluttet, om der skal afholdes yderligere kurser for ildsjæle

Beslutning i Landdistriktsudvalget den 13-08-2019

Landdistriktsudvalget besluttede,

1. at evalueringen af de afholdte kurser tages til efterretning,
2. at der i efteråret udbydes et kursus i fundraising

Primo 2020 besluttet, om der skal afholdes yderligere kurser for ildsjæle, efter dialog med bl.a. VibLand. Der skal følges op på, om kursernes indhold anvendes efterfølgende.

Sagsfremstilling

Historik

På Landdistriktsudvalgets møde den 29. maj 2018, [sag 8](#), besluttede udvalget, at der igangsættes udvikling af ”kurser” for ildsjæle i samspil med Viborg Landsbysammenslutning.

Den 29. januar 2019 blev udvalget orienteret om igangsætning af kurser, som bl.a. blev annonceret på landdistriktskonferencen.

Inddragelse og høring

VibLand har deltaget i udformningen af kurserne og har efterfølgende drøftet evalueringen på et bestyrelsesmøde. Deltagerne i kurserne er blevet inddraget i en evaluering.

Beskrivelse

Indholdet af de tre kurser blev fastlagt i dialog med VibLand med følgende overskrifter: Inspirationsaften om nye arbejdsformer, Frivillighed og rekruttering samt Borgerforeningens maskinrum. Man kunne tilmelde sig kurserne enkeltvis eller tage dem som et samlet forløb. Slides fra kursusaftenerne er vedlagt som bilag 1.

Kurserne blev udover omtale på landdistriktskonferencen også sendt pr. mail til kontaktpersoner i landdistrikterne, annonceret i lokalaviserne og gennem VibLands nyhedsbreve.

Der blev opfordret til, at man kom flere fra det samme sted. Der var tilmeldt omkring 27 personer til hver af de tre aftener, fordelt på 12 byer, men ikke nødvendigvis de samme personer eller byer. Samlet har der været tilmeldt repræsentanter fra 17 landsbyer. Det bemærkes, at fremmødet ikke svarede til antal tilmeldinger, men lå på 15-20 personer.

Deltagerne spændte fra en gruppe, der netop var blevet en del af en bestyrelse i en landsby, og benyttede lejligheden til at blive klædt på, til deltagere som i mange år har været medlemmer af bestyrelser i borgerforeninger m.v.

Der blev udsendt evalueringsskemaer til de personer, der havde tilmeldt, typisk én fra hver by, med opfordring til at videresende til øvrige deltagere. Der er modtaget 17 besvarelser. Evalueringen ses som bilag 2.

Det ses af evalueringen, at tilfredsheden har været stor fra deltagerne. Dog peges bl.a. på, at det kan være svært at afsætte tre aftener til et forløb, og det er generelt oplevelsen at ”der er mange ting”.

Af konkrete bud på fremtidige kurser peges på fundraising. Der er planlagt et sådant kursus i efteråret 2019. Som en del af prisen for Viborg Kommunes abonnement på fonde.dk kan der udbydes et sådant kursus, som vil blive kombineret med viden om helt lokale puljer/muligheder.

Derudover er der afholdt et kursus, en enkelt aften, i kommunikation (brug af facebook m.v.) med 17 deltagere med intern underviser fra forvaltningen. Efter denne kursusaften er udsendt en opsamling med gode råd og tips, og der er spurgt om yderligere ønsker. På den baggrund er kommet et ønske om et kursus i produktion og tekstning af videoer med i-phone til brug på facebook. Et sådant kursus kan også gennemføres med interne undervisere og er allerede planlagt.

Projektledelse var et af de emner, som oprindeligt blev foreslået, og der er også modtaget et bud på sådant forløb. Der er stor kursusaktivitet i efteråret fra VibLand med tre aftener om foreningsregnskab, tre aftener om at lave hjemmeside samt andre aktiviteter end kurser bl.a. arbejder VibLand med turist i egen kommune.

Alternativer

Landdistriktsudvalget kan beslutte yderligere kurser eller helt andre kurser.

Tidsperspektiv

Intet

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet, med mindre det her og nu besluttes at gennemføre yderligere kurser.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet

Bilag

Slides fra kurser for ildsjæle

Evaluering af kurser for ildsjæle

Punkt 8: Besøg ved Møldrups områdefornyelse

18/7458

Resume

Landdistriktsudvalget besøger Møldrup og ser sammen med medlemmer af følgegruppen for områdefornyelsen i Møldrup og borgere fra byen de gennemførte tiltag. Efter gåturen gennem initiativerne drøftes erfaringerne fra områdefornyelsen med borgerne, hvorefter der holdes et møde med medlemmer af følgegruppen.

Indstilling

Direktøren for Kultur & Udvikling indstiller,

1. at besøget ved områdefornyelsen drøftes.

Beslutning i Landdistriktsudvalget den 13-08-2019

Landdistriktsudvalget vil tage erfaringerne med i det videre arbejde med udmøntning af midler til byfornyelse.

Fraværende:

Peter Juhl

Sagsfremstilling

Historik

Landdistriktsudvalget besluttede på sit møde 8. januar, [sag 3](#), at fremtidige møder skal gennemføres som en kombination af borgermøder, temamøder, udpegning af sammenhængende lokalområder, hvor der kan være fælles udfordringer eller muligheder at drøfte og endelig besøg, hvor udvalget ser eksempler på gennemførte og kommende projekter.

Inddragelse og høring

Intet

Beskrivelse

Besøget starter ved Møldrup Hallen kl. 19.00. Medlemmer af følgegruppen guider gennem områdefornyelsen. Ca. kl. 20.00 – 20.30 er der uformel snak med borgere, der har været med på turen, og kl. 20.30 mødes Landdistriktsudvalget med medlemmer af følgegruppen i den gamle stationsbygning.

Besigtigelse af en områdefornyelse og drøftelse med borgere og en følgegruppe med konkrete erfaringer kan danne baggrund for udvalgets drøftelse af eventuelle kommende områdefornyelser.

Der vedlægges et kort overblik over Viborg Kommunes områdefornyelser. Medarbejdere fra forvaltningen, som arbejder med områdefornyelse, vil også være til stede og kunne svare på spørgsmål.

Alternativer

Intet

Tidsperspektiv

Intet

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet

Juridiske og planmæssige forhold

Intet

Bilag

Områdefornyelser i Viborg Kommune

Punkt 9: Mødeliste Landdistriktsudvalget (fast punkt)

18/1542

Resume

I henhold til de af Byrådet vedtagne retningslinjer for de grundlæggende vederlag og andre godtgørelser til medlemmer af Viborg Byråd – herunder reglerne for tabt arbejdsfortjeneste – skal Byrådet og udvalgene godkende aktiviteter, inden disse kan danne grundlag for udbetalinger. En opdateret mødeliste bliver derfor forelagt udvalget på alle møder.

Indstilling

Direktøren for Kultur & Udvikling foreslår,

1. at Landdistriktsudvalget tager stilling til mødelisten.

Beslutning i Landdistriktsudvalget den 13-08-2019

Landdistriktsudvalget godkendte mødelisten.

Udvalgets møde den 29. oktober 2019 fastholdes. Mødet i januar bliver fremrykket til kl. 15.00-17.15, evt. i Tinghallen og strategidagen ændres til kl. 8-15.

Sagsfremstilling

Historik

Byrådet vedtog i møde 17. december 2014 (sag nr. 6) et samlet sæt retningslinjer for de grundlæggende vederlag og andre godtgørelser til medlemmer af Viborg Byråd, herunder reglerne for tabt arbejdsfortjeneste.

Inddragelse og høring

Intet

Beskrivelse

Mødelisten (bilag 1) fungerer som en kombination af et overblik over medlemmernes mødeaktiviteter og et styringsværktøj i forhold til protokollerede beslutninger omkring konkrete aktiviteter i forhold til tabt arbejdsfortjeneste (litra f).

Hvis Landdistriktsudvalget godkender den reviderede mødeliste, godkendes dermed også eventuelle aktiviteter i forhold til udbetaling af tabt arbejdsfortjeneste efter litra f.

Alternativer

Intet

Tidsperspektiv

Intet

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet

Juridiske og planmæssige forhold

For konkrete aktiviteter, der hører hjemme under Styrelseslovens § 16, stk. 1, litra f (Andre hverv efter anmodning fra Byrådet eller dets udvalg) forudsætter retningslinjerne, at der tilvejebringes en protokolleret beslutning fra enten byråd eller udvalg som betingelse for, at der lovligt kan udbetales erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

Bilag

Landdistriktsudvalget - Mødeliste 8-2019

Punkt 10: Meddelelser og gensidig orientering

18/59931

Beslutning i Landdistriktsudvalget den 13-08-2019

Landdistriktsudvalget tog orienteringen til efterretning.

Å

Det blev endvidere oplyst, at områdefornyelsen i Stoholm indvies den 6. september kl. 17.30, hvor formanden for Landdistriktsudvalget varetager den officielle del. Det Åvrige udvalg er ogsÅ inviteret, og en formel invitation vil blive fremsendt.

Sagsfremstilling

Invitation til indvielse af Bjerregravs nye uderum

Landdistriktsudvalget har modtaget en invitation fra Hersom Bjerregrav IdrÅtsforening, Hersom Bjerregrav Borgerforening, Hersom Bjerregrav Pensionistforening, Trivselsgruppen og Levende Landsby til at deltage i indvielse af Bjerregravs nye uderum (multibane, 5 mandsbaner m.v.), hvortil bl.a. udvalget har givet tilskud. Arrangementet foregÅr i skolegÅrden pÅ Bjerregrav Friskole, fredag den 20. september fra kl. 16. Der bedes om tilbagemelding vedr. deltagelse senest den 1. september.